

Warszawa, 20-11-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.564.533.2023.KSZ

Pan

Jan Nowak

Prezes

Urzędu Ochrony Danych Osobowych

e-PUAP

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem Pana Prezesa z dnia 27 czerwca 2023 roku (znak: DOL.023.173.2023.WL.NP) pragnę wskazać, że podtrzymuję pogląd, iż **Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych jest właściwy do wyjaśnienia okoliczności ujawnienia danych osoby zmarłej, umożliwiających jej identyfikację, jeśli ich ujawnienie nastąpiło przed śmiercią tej osoby**, a więc – tak jak w niniejszej sprawie – gdy nieuprawnione przetwarzanie danych osobowych mogło stanowić bezpośrednią przyczynę targnięcia się nastolatka na własne życie.

Zgodnie z treścią motywu 27 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych; Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1, ze zm. L 127 z 23.05.2018, str. 2; dalej jako: rozporządzenie albo RODO), rozporządzenie to „*nie ma zastosowania do danych osobowych osób zmarłych. Państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy o przetwarzaniu danych osobowych osób zmarłych*”. Z motywu tego nie wynika, że rozporządzenie nie

ma zastosowania w sytuacji, gdy w chwili prowadzenia postępowania nie żyje osoba, której dane osobowe zostały przetworzenie w czasie, gdy żyła. **Jeśli więc doszło do przetwarzania danych osobowych osoby żyjącej, która następnie zmarła, to zawarte w motywie 27 rozporządzenia wyłączenie nie ma zastosowania. W tym zatem przypadku także doszło do przetwarzania danych osobowych osoby żyjącej, a nie osoby zmarłej.** Z punktu widzenia motywu 27 RODO decydujące znaczenie ma więc moment, w którym następuje przetwarzanie danych osobowych (tj. w trakcie życia danej osoby czy też po jej śmierci), a nie to, czy osoba ta żyje w momencie wszczęcia postępowania przez organ ochrony danych osobowych.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679 danymi osobowymi są wszelkie informacje mogące zidentyfikować osobę fizyczną. Przekazany zaś przez media w tej sprawie zestaw informacji pozwalał na zidentyfikowanie nastolatka.

W powołanej na wstępie odpowiedzi wskazał Pan Prezes na to, że kompetencje organu nadzorczego do spraw ochrony danych osobowych są w tego rodzaju sprawach wyłączone i że wynika to z zasady nieingerencji w działalność dziennikarską wynikającą wprost z art. 85 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia 2016/679. Wskazał Pan Prezes także na wyłączenie zawarte w art. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781; dalej jako: ustawa odo). Odnosząc się do tej kwestii pragnę zaznaczyć, że bezsporne jest, że polski ustawodawca doprecyzował przedmiotową kwestię w art. 2 ustawy odo, zgodnie z którym do działalności polegającej na redagowaniu, przygotowywaniu, tworzeniu lub publikowaniu materiałów prasowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914) nie stosuje się przepisów art. 5-9, art. 11, art. 13-16, art. 18-22, art. 27, art. 28 ust. 2-10 oraz art. 30 rozporządzenia 2016/679. **Jednak idea klauzuli prasowej polega na wyłączeniu konkretnych przepisów rozporządzenia 2016/679 (nie zaś całości rozporządzenia).**

Należy zwrócić uwagę, że wskazał Pan Prezes w powołanym na wstępie piśmie na wyłączenie swoich kompetencji przy jednoczesnym powoływaniu orzecznictwa sądowego, z którego wynika jedynie ograniczenie stosowania rozporządzenia 2016/670 do działalności dziennikarskiej, nie zaś jego całkowite wyłączenie.

Pragnę także ponownie podkreślić, w ślad za pismem z dnia 31 maja 2023 roku, że w niniejszej sprawie problemem jest nie sam fakt nieprawidłowych działań dziennikarzy, ale potrzeba ustalenia, w jaki sposób doszło do uzyskania

informacji przez dziennikarzy. Celem zatem postępowania prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych powinno być zbadanie legalności przekazania takich danych dziennikarzom (mediom) przez administratora danych osoby wskazanej we wniosku, a nie sam fakt opublikowania tych informacji przez media.

Mając powyższe na względzie, działając na podstawie art. 14 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058), uprzejmie proszę Pana Prezesa o ponowne rozważenie przedstawionych przeze mnie argumentów i zajęcie stanowiska w tej sprawie.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/